

DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCEEL
NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des
Woensdags. De prijs per jaargang is f 10.— rec.
voor Soerabaya, en f 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 19 OCTOBER

PRIJS DER ADVERTENTIE.

De prijs der ADVERTENTIE is f 1.—
voor elke TIEN WOORDEN; behalve het
zegel.

No. 43.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA.

1853.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHÉ COURANTEN.

van den 7^{den} tot en met den 12^{den} October 1853 No. 81—82.

Civil Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de opziener der tweede klasse bij den waterstaat
en 's lands gebouwen W. Rodbard.

BENOEMD:

Tot kommissie-visiteur bij de recherche te Batavia, A. A. Kemper,
thans onderkommissie der eerste klasse.

WEDER GEPLAATST:

Bij het kader van den waterstaat en 's lands gebouwen, de opziener
L. André, en zulk als opziener der eerste klasse.

OVERGEPLAATST:

Naar Bandjermassing, de opziener der eerste klasse bij den water-
staat en 's lands gebouwen J. J. Dikschei, thans te Soerabaya.

GOEDGEKEURD:

Dat door den waarnemenden chef van den waterstaat en 's lands
civiele werken, bij het personeel der opzieners van den water-
staat en 's lands gebouwen

IS BEVORDERD:

Tot opziener der tweede klasse, F. Brantigam, thans opziener der
derde klasse.

WIJZ BENOEMD:

Tot opzieners der derde klasse, J. G. R. de Lavalette, A. C. F.
de Buriel, en F. H. Scott.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie M.
Wendelaar Bonga.

BENOEMD:

Tot adjudant bij het 6de bataillon infanterie, de eerste luitenant K.
H. O. van Bennekom, van het 14de bataillon.

OVERGEPLAATST:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE:

Bij het 14de bataillon, de luitenant-kolonel J. C. Boelhouwer, van
het 5de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de majoor K. A. Jeekel, van het 14de ba-
tillon.

Bij het 5de bataillon, de majoor J. C. A. H. Hachez, van het 12^{de}
bataillon.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den apo-
theeker der derde klasse J. W. Roelandt.

Bij beschikkingen van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien,
van 12 Maart en 2 Mei 1853 la. A. no. 1 en la. A. no. 2, zijn als
burgerlijke geneeskundigen voor Nederlandsch Indië aangewezen, de
heeren:

C. L. van der Voort, stad- en plattelands heel- en verloskundige,
wonende te Rotterdam;

C. A. Thepass, genes-, heel- en verloskundige, laatstelijk geves-
tigd te Rolde, in Drenthe;

A. C. Vogler, genes-, heel- en verloskundige te Portugal, en

A. Sonius, genes-, heel en verloskundige te Spijk, gemeente Bie-
rum, provincie Groningen.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien,
van den 1sten Augustus 1853 no. 3, is P. H. G. Haak, laatstelijk
eerste bode bij de weeskamer te Batavia, toen met verlof in Ne-
derland, op zijn verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder
toekenning van pensioen.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie J.
A. van der Hart.

BENOEMD:

Tot onderdirecteur der genie in de 3de militaire afdeling, de ma-
joor bij dat wapen J. C. R. Steinmetz.

Marine-Departement.

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kommandeurs bij 's
lands timmerwerf te Soerabaja, J. H. van Asperen den F.
G. Ruiter.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(Voor het land.) De Resident van Soerabaya brengt bij
deze ter kennis van het algemeen, dat op **DONDERDAG**
den 20sten DEZER, des namiddags ten 4 ure, de post-
pakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de ver-
zending naar Europa met de overland-mail.

SOERABA, De Resident voornoemd,
11 October 1853. VREEDE BIK.

(Voor het land.) De Resident van Soerabaya maakt bij
deze bekend, dat op **Vrijdag den 28sten October**, aanstaande
des morgens ten 9 uur ten zijnen burele door hem onder
nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkom-
stig het reglement op de uitbestedingen (staatsblad 1829

No. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden
voor den **OVERVOER VAN ZOUT** uit de hoofdepôt pak-
huizen der afdeling *Grissee* naar de binnenlandsche zout-
verkoopshuizen te *Djerebeng, Modjokerto, Plosso, Porrong,*
Sidokarie en het verkoopshuis ter hoofdplaats *Soera-*
baya, waarvan de voorwaarden dagelijks, met uitzondering
van den *Zondag*, ter lezing liggen ter secretarie der resi-
dentie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingsbiljetten
vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem Re-
sident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon
tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vervangen door
behoorlijk daartoe gekwalificeerden.

SOERABAYA, De Resident voornoemd,
18 October 1853. VREEDE BIK.

(Voor het land.) De Resident van Soerabaya maakt bij
deze bekend dat **SCHEEPSRUIMTE** benodigd is voor den
overvoer van *Batavia* dan wel regstreeks van *Soerabaya*
naar *Balis Selaparang (Lombok)* van eenen **RHINOCEROS**
hoog p. m. 6 voet en lang p. m. 8 voet.

SOERABAYA, De Resident voornoemd,
11 October 1853. VREEDE BIK.

(Voor het land.) De Resident van Soerabaya brengt bij
deze ter kennis van het algemeen, dat op **Zaterdag den**
29sten October aanstaande te *Podjok*, nabij de hoofdplaats
Grissee, publiek zullen worden verkocht 2927 stuks voor
's Gouvernements dienst afgekennde **HOUTWERKEN**, be-
staande uit gekapte **RIBBEN**, kromme gekapte **RIBBEN**,
BALKEN en kromme **BALKEN**.

SOERABAYA, De Resident voornoemd,
30 September 1853. VREEDE BIK.

(Voor het land.) Debiteuren aan het vendu-kantoor te
Soerabaya, over de maand *Junij* jl., welke nog achterlijk
zijn in de voldoening hunner schulden, worden bij deze
herinnerd dat de aanzuivering daarvan uiterlijk op ulti-
mo dezer zal moeten plaats hebben, indien zij zich te-
gen geregtelijke vervolging willen vrijwaren.

De Superintendent van het gemelde kantoor,
J. J. MODDERMAN.

(Voor het land.) Op **Zaterdag den 29sten dezer** maand
zullen voor 's lands pakhuizen worden verkocht 126 picols
KOFFIJ, en eenige voor den dienst overtollige en onbruik-
bare **GOEDEREN**.

SOERABAYA, De Algemeene Pakhuismeester,
15 October 1853. VAN MEERTEN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op **Donderdag den 20sten October 1853.**

Bij den pachter der pandjeshuizen **TAN TONG LIEP**, in
de *Chineesche Kamp*, van onuitgeloste **PAND-GOEDEREN**.

Op **Vrijdag den 21sten October 1853.**

Voor het lokaal der Weeskamer alhier van diverse
BOEDELSEN.

Op **Maandag den 24sten October 1853.**

Voor rekening van den Heer D. J. ASPELING, in de
kampoon *Baroe*, van **ZEVEN ERVEN** met de daarop
staande **STEENEN** met **PANNEN** gedekte **HUIZEN** en
een **ERF**, toebehoorende aan den Javaan **WONGSO**
WIDJOJO, als mede een **ERF** met het daarop staande
STEENEN HUIS, toebehoorende aan **RADEN MAAS WIRO**
ADIE SARTRO.

Op **Dingsdag den 25sten October 1853.**

Voor de toko van den Heer C. DEAN, in de stad, van
diverse **TOKO-** en **COMMISSIE-GOEDEREN**.

Op **Woensdag den 26sten October 1853.**

Voor de toko van den Heer B. VAN DER ZWAAN, op
de *Kaliemaas*, van **PROVISIEN** en **DRANKEN**, enz.

SOERABAYA, den 19^{den} October.

— Omstreeks 3 uren in den namiddag van gisteren ontstond
er brand in de kampongs *Ketapan* en *Sasak*, nabij het Of-
ficiers Kampement alhier. Aangewakkerd door den hevigen
wind, waren in een kort tijdsverloop een vijftigtal bamboe-
zen en vijf steenen huizen in den asch gelegd. Door de
spoedige aankomst der brandspuiten en den ijver, waarmede
men te werk ging, was men denzelfden ten 5 uren mees-

ter. Belangrijk moet het daardoor geleden verlies bedra-
gen, daar juist in dat gedeelte, waar de brand uitbrak
bemiddelde lieden woonden. Een oude man te lang in zijn
huis gebleven zijnde, om zijn boeltje te redden, is door
de vlammen zoo deerlijk gebrand, dat aan het behoud van
zijn leven wordt getwijfeld.

— Een Madurees is gisteren middag plotseling na het
eten van ikkn pindang, welke vergiftigd blijkt geweest
te zijn, overleden. Braking, ontlasting en krampachtige
stuiprekingen gingen den dood vooraf.

— De *Java-Bode* dd. 12 dezer No. 81, bevat een ver-
slag van de opening der Bataviasche tentoonstelling, waar-
uit wij wegens plaatsgebrek, slechts het volgende verkort
ontleenen:

Maandag morgen den 10^{den} dezer, heeft de eerste ope-
ning der Bataviasche tentoonstelling plaats gehad. Tal-
loos was de menigte die zich weldra in het gebouw be-
vond, alwaar zij zich in een, op de binnenplaats smaak-
vol gedecoreerd paviljoen vereenigde.

In eene staatsie-koets gezeten en begeleid door een de-
tachement kavallerie kwamen ten 9 ure Zijne Excellentie
de Gouverneur-Generaal en Mevrouw Duijmaer van Twist
en stapten vervolgens aan het gebouw af, alwaar Zijne
Excellentie en hoogstdezelfs gemalin door eene deputatie,
bestaande uit den president der commissie, de heer S. D.
Schiff, en eenige leden derzelfde verwelkomd en onder het
spelen van het stamfuziek naar het paviljoen begeleid
werden. Na eene zeer gepaste en doeltreffende aanspraak
door den president uitgebragt, welke Zijne Excellentie be-
antwoordde, begaven zich Zijne Excellentie door den pre-
sident der commissie, en Mevrouw Duijmaer van Twist
door den resident van *Batavia* begeleid, in de ruime ga-
lerijen, waar de ingezondene voorwerpen waren ten toon-
gesteld en bragten een geruimen tijd, blijkbaar met het
grootste genoegen en belangstelling, door met de aandacht-
te beschouwing van de natuurlijke en nijverheids voort-
brengselen uit dezen Archipel.

Ongeveer 11 ure verlieten Zijne Excellentie de
Gouverneur Generaal en Mevrouw Duijmaer van Twist
het gebouw, zigbaar ten hoogste voldaan; ook de bezoek-
ers vertrokken kort daarna niet minder te vreden over
hetgeen zij aanschouwd hadden; en deze zoo hoogst belang-
rijke en indrukwekkende plegtigheid liep hiermede ten
einde.

— Onze lezers zullen zich wel herinneren, dat wij in den *Oostpost*
dd. 27 *Julij* jl. no. 31 een kort verslag gaven omtrent het alhier
gehoudene examen bij de gouvernements lagere scholen. Nummer
hadden wij kunnen denken, dat een zoo eenvoudig berigt zooveel
opzien zou baren. Vooral het slot van hetzelfde schijnt velen tegen
ons in het harnas gegang te hebben. Het luidde als volgt:

„Dit examen gaf ons alzoo de vaste overtuiging dat ook hier in
Indië de geest der kinderen zeer goed kan ontwikkeld worden, wan-
neer geschikte en kundige mannen hunne beste en heilrijke pogin-
gen slechts daartoe willen aanwenden.”

In het Indisch schoolblad no. 8 beschuldigde men ons van „on-
bedachtzaamheid, van onregtvaardigheid, van weerloosheid te hebben
aangevallen.” En dat alles nog op zijn minst genomen. Wel hebben
wij in den *Oostpost* no. 38 gevraagd, hoe het Indisch schoolblad ons
berigt op zijn meest genomen heeft opgevat: doch in stede van ons
te antwoorden, legt men ons nieuwe en afschuwelijker misdaden ten
laste.

R. beschuldigt ons in het schoolblad no. 9, dat wij de ouders van
de geestelijke opvoeding hunner kinderen ontslaan.

Hoe is dat mogelijk? hooren wij onze lezers vragen. In opge-
meld berigt steekt immers geen kwaad? Hoe komt R. aan zulke
zonderlinge gevolgtrekkingen. Al tuurden wij ons blind, dan zou-
den wij er toch zulke beschuldigingen niet uit kunnen putten. Dat
is te hoog: daarvoor moet men $a + b$ met $a + b$ kunnen ver-
menigvuldigen!

Het lust ons niet de redeneringen van R. te ontfleuren. Wij wij-
zen onze geachte lezers over naar het werk van *Beijer* over de Ne-
derduitsche stijl, waar men eenige bladzijden over sophismen kan
vinden. Doch het doet ons leed dat ons artikel R. zoo heeft aan-
gedaan, dat hij de correspondentie met zijn vriend N. zoo lang
(bijna 3 maanden) heeft moeten uitstellen. Die correspondentie over
de groote zaak moet toch bij het publiek en vooral bij N. meer be-
langstelling te weeg brengen, dan al het geschrijf over een gehou-
den schoolexamen, dat bij de meesten reeds lang vergeten is. R.
schijnt bijzonder bijpoonder te zijn, want hij brengt zich schrikke-
den omtrent de toekomst voor den geest, die werkelijk bij anderen
niet zullen opkomen.

Volgens zijne meening is de berigtgever in den *Oostpost* geen be-
voegd beoordeelaar der examina. Dit leidt hij op eene zonderlinge
wijze af uit hovengemeld slot van ons verslag. Vreemde logica voor-
waar! wij zijn overtuigd dat niemand dan R. alleen dezelve bezit.
Doch het is volgens de meening van R. ook al heel moeilijk op
een examen over de ontwikkeling der kinderen te oordeelen.

Minst genomen dient men daartoe eerst zelf al die bekwaamheden
te bezitten, waarover het onderzoek loopt. En wie is er in de XIX^{de}
eeuw zoo geleerd? Wie heeft er zestien jaren in de schoolwereld
verkeerd? Arme ouders!

ADVERTENTIE.

VENDUTIE

Op Woensdag den 2^{den} November bij F. D. GRANPRÉ
MOLIERE & Co. van circa 200 krandsjans NIEUWE
STOOMSUIKER, geschikt ter vervoer naar Europa en
elders; benevens eene partij van circa 2000 stukken 5, 6
en 7/4 LAPPEN HOLLANDSCHE MADAPPOLAMS
en circa 600 picols PRIMA KWALITEIT ZWEEDSCH
STAAFIJZER, enz.

(326)

VENDUTIE

Zal worden gehouden, den dag nader te bepalen, op het
Erf van den zoogenaamden Erfgenaam KOUTOFF, in de
Kalisosok No. 3, van BALKEN, LATTEN, PLAN-
KEN en eenige HUIZEN voor afbraak; eenig ZILVER-
WERKEN, VERF en wat verder te voorschijn zal komen.

(313)

H. H. WANHOFF.

WISSELS OP NEDERLAND

6 Maanden na dato te bekomen tot een bedrag van p. m.
f 30,000 — Ind. Court. getrokken door kapitein J. R.
SMIT, voerende het Ned. fregatschip van *Galen*, thans in
avarij alhier, op de reederij van genoemd schip met en-
dossement van de ondergeteekenden.

Gegadigden gelieven hunne inschrijvingsbiljetten in te
zenden voor of op ultimo dezer, ten kantore van den No-
taris Z. A. EEKHOUT, met opgave van het bedrag en de
koers.

SOERABAYA, TIEDEMAN EN VAN DER BURG.
14 October 1853. (327)

ALLEMANS GADING.

SAMARANGSCHE BESCHUITEN en MEEL in blik.
(325) DEELEMEN.

Bij J. Y. KINGDOM is te bekomen voor Contant:

DOCTOR PULVERMACHIER'S PATENT
HYDRO ELECTRIC VOLTAIC KETTING.

Voor persoonlijk gebruik, tegen de volgende zeer goed-
koopse prijzen:

Een KETTING van 36 stuk . . . . f 24.— Rec.
„ KETTING „ 30 „ . . . . „ 19.— „
„ KETTING „ 24 „ . . . . „ 14.— „

Een zeer goed middel voor HOOFD-, TAND- en
OORPIJN en voor RHEUMATIC en CATARRHALE
ziekten. (323)

EEN PIANINO

TE KOOP bij, B. S. VAN COEVORDEN.
(329)

ALLEMANS GADING.

Echte Engelsche SCHEERMESSEN in étuis van zeven
stuks, COWVAN'S en GOLDSCHMIDTER STRIJKRIE-
MEN, SCHEERKWAJES, TANDEN- en NAGELSCHUI-
JERS, HAARBORSTELS en KAMMEN.

(326)

DEELEMEN.

LITHOGRAPHISCH ETABLISSEMENT

VAN

H. M. VAN DORP te Batavia.

Bij dit établissement, staande onder toezigt van den be-
kwamen graveur VAN KINGSBERGEN, worden vervaardigd
alle soorten van Lithographische werken, als *Portretten* en
ander *Plaatwerk*, *Kaarten*, *Adres- en Visitekaartjes*, *Eti-
quetten* voor *wijnen*, *likeuren* en andere *dranken* met
Goud en in *Kleuren*, *Wissels*, *Quitantiën* en ander handels-
papier; de prijzen zijn zeer billijk gesteld, terwijl aan de
uitvoering de meest mogelijke zorg besteed wordt. (322)

PAS ONTVANGEN

CHEMISSETTEN, KRAGEN, BARÈGE-
SCHAWLS, MOESJES NETELDOEK, WIT
JACONET, BARÈGE, en TARLATANE, NA-
POLITAINE, GEMAAKTE SATIJNEN DAS-
SEN, ANCHOVIS, PEKEL en ROOKWORST
in VAATJES, PROPATRIA PAPIER in SOOR-
TEN, bij

(317)

P. J. GERSOM.

Eerste Soort CHAMPAGNE DUC DE MONTEBELLO, in
halve flesschen.

(319)

VAN DELDEN.

ALLEMANS GADING.

OP NIEUW.

Fijn BATIST of INDIA BOOK, geschikt voor BAL-
JAPONNEN, DORIAS, geschikt voor Dames baadjies,
fijn wit KATOEN of zoogenaamd CAMBRIKS No. 24,
ongebleekte DRILL en LINNEN en GEBORDUURDE
ZAKDOEKEN à f 3, — het dozijn.

(312)

DEELEMEN.

De ondergeteekende heeft regtstreeks uit *Nederland*
ontvangen een factuur SPIEGELS, SCHILDERIJEN,
AARDEWERK en GLASWERK, puik ROODE WIJN,
roode en witte PORTWIJN, MADERA WIJN op heele
en halve flesschen, enz., zijnde deze goederen bij partij of bij
gedeelten verkrijgbaar. Wordt spoedig verwacht eene groo-
te partij Delftsche GRAS-BOTER, SELTZERWATER
op heele en halve kruiken, Hollandsch BIER op fust en
in flesschen, GENEVER, GLASWERKEN en meer
andere goederen.

(305)

S. H. WANDERS.

Groen, Rood, Blauw en Zwart WOLLEN DAMAST
als ook fijn DAMASTEN TAFELLAKENS en SERVET-
TEN, en gedammasceerd GORDIJNGOED, ontvangen bij

(308)

E. MARTENS.

ALLEMANS GADING.

GENEVER AVH à f 20, — en GENEVER SB à
f 15, — de kelder, en echte Fransche TAFEL-AZIJN.

(311)

DEELEMEN.

TE KOOP

Een LIJFEIGENE, oud 21 jaren, zijnde perfecte HUIS-
JONGEN. Te bevragen aan het bureau van den *Oostpost*.

(304)

IN DE ALLEMANS GADING.

TE KOOP.

Eene nieuwe PALANQUIN BENDY op twee wielen,
geschikt om met één PAARD te gebruiken.

(310)

DEELEMEN.

De ondergeteekende roept bij dezen op al degenen wel-
ke mede erfgenen van of wel regthebbenden mogten wezen
op ZEKER ERF, gelegen in de *Kalie Sosok*, no. 3 al-
hier, bij de verponding geregistreerd onder nummer Een
honderd veertig, en aangeslagen voor eenduizend gulden,
om binnen den termijn van drie maanden, zich te melden
bij den ondergeteekende, ten einde onderling de kwestie
van eigendom in schikking te brengen,

(320)

H. H. WANHOFF.

Bij den boekverkooper E. FUHRI is te bekomen tegen
den prijs van f 1 — het volgende Javaansche werkje:

သဂါနာ

ဂါဂါဂါဂါဂါဂါဂါ

ကလေးဂါဂါဂါဂါဂါ

ကလေးဂါဂါဂါဂါဂါ

ကလေးဂါဂါဂါဂါဂါ

ကလေးဂါဂါဂါဂါဂါ

(324)

Bij den ondergeteekende is verkrijgbaar GARDAMON.
(315) L. JOHAN.

De SUPPLEMENT CATALOGUS van de LEESBI-
BLIOTHEEK van E. FUHRI is thans gedrukt en
gratis verkrijgbaar. (328)

De ondergeteekende heeft de eer het geëerde publiek te
berigten dat hij het voornemen heeft in het begin der
volgende maand met zijne ANDROIDE (Automaat) een
CONCERT te geven.

(298)

VAN OECKELEN.

De ondergeteekende heeft zijne procuratie op den pro-
cureur BROUWERIUS VAN NIDEK, van af den 21sten Maart
dezes jaars ingetrokken en op dien datum den advocaat en
procureur M^r. G. H. HOFLAND tot zijnen gemagtigde aan-
gesteld.

SOERABAYA,
4 October 1853.

H. VAN DE VELDE.
(314)

Bij den ondergeteekende is te bekomen:
HET ENGELSCH BESTUUR IN OOST-INDIE, VERGELEKEN
MET HET NEDERLANDSCHE. . . . . f 1.—
ONZE TIJD. *Merkwaardige gebeurtenissen onzer*
dagen 10 dln. . . . . „ 40.—
HETZELFDE WERK. Deel IX en X. . . . . „ 8.—
HETZELFDE WERK. Per deel. . . . . „ 5.—
Ook wordt door hem met succes gedebiteerd:
J. F. G. BRUMUND. *Indiana. Verzameling van*
stukken van onderscheiden aard over landen, volken
oudheden en geschiedenis van den Indische Archipel.
Met platen en kaarten. . . . . „ 6.—
IDEM. *Hetzelfde werk.* Franco per post. . . . . „ 8.—
IDEM. *Want hoedanig is uw leven.* Jac. IV: 14.
Leerrede. . . . . „ 1.—
(272) E. FUHRI.

BIJ H. VAN DE VELDE,

VIS A VIS DE KOMEDIE,

IS PER „JACOBA“ PAS AANGEBRAGT,

EEN FACTUUR VERSCHIE PROVISIEN.

BKSTAANDE:

IN BLIKKEN.

Lijsters.
Wilde Eenden.
Hazen.
Hazenpeper.
Ossen tongen. (Gerookte.)
Ossen hazen. (Idem.)
Ossen ribben. (Idem.)
Kalfs rollade.
Kalfs gehakt.
Ossen gehakt.
Ossen schijven.
Ossen haas.
Ossen huspot.
Kalfs karbonade.
Kalfs biefstuk.
Kalfs schijf.
Saucijsen de Bologne.
Groenten soep.
Bouillon.

Bloemkool.
Schorsenen.
Worteltjes.
Postelijn.
Soep groenten.
Zuring.
Sperzeboonen.
Sellery knollen.
Andyvie.
Capuzijnders.
Appelpent.
Peeren.
Appelen.
Spruitjes.
Snipperkoek.
Lengvisch.
Zoetemelksche kaas.

IN FLESSCHEN.

Rolpens.
Ketting Saucijs.

Gemarineerde haring.
Zuren. (diverse)
Bessen sap.
Kruiden azijn.
Vruchten op Brandewijn.
Anchovisch.
Gedroogde vruchten.
Haantjes en Valken bier.

IN VAATJES.

Roode kool.
Zuur kool.
Boeren kool.
Spersie boonen.
Haring.
Spek. (gerookt.)
Gezoute visch.
Rolpens.
Edammer kaas.

(321)

NOG ONTVANGEN.

ROODE WIJN, in Holland getapt, RHIJN WIJN en SELTZERWATER in halve kruiken.

— Als het zoover komt: Welnu! in het graf zijn alle menschen vrij en gelijk, mijnheer Wilson.

— George, uwe stoutmoedigheid doet mij verbaasd staan. Hoe durft gij het wagen in zulk een nabijgelegen herberg te komen.

— Mijnheer Wilson, mijn stap is zoo stout, en deze herberg is zoo dicht bij, dat niemand argwaan koesteren zal. Men zal mij veel verder weg zoeken, en gij zelve zoudt mij niet herkend hebben. De meester van Jim woont ver van hier, zoodat niemand hem zal herkennen. Buitendien heeft men de achterhaling van Jim opgegeven; niemand zoekt meer naar hem; en ik geloof dat niemand in mij den voortvlugtigen slaaf der aankondiging zal herkennen.

— Maar het brandmerk in uwe hand?

Hier trok George zijnen handschoen uit, en toonde in zijne hand het lidteken eener pas genezene wond.

— Ziedaar het laatste bewijs der oplettendheid van mijnheer Harris jegens mij. Omstreeks veertien dagen geleden kreeg hij het in hoofd mij zoo te merken, omdat hij bang was, dat ik eerdaags ontvlugten zou. Het is van belang, niet waar? voegde hij er bij, den handschoen wederom aantrekkende.

— Het bloed stolt mij in de aderen als ik aan uwen toestand, aan uwe gevaarvolle onderneming denk.

— Mijn bloed is sinds lange jaren aan het stollen geweest, mijnheer Wilson; maar nu kookt het.

En na eenige oogenblikken stilzwijgen ging George voort:

— Ik bespeurde dat gij mij herkend hadt, en meende deze samenkomst met u te moeten hebben, opdat uwe verwondering mij niet verraden zoude. Morgen ochtend voor het aanbreken van den dag verlaat ik deze herberg, en morgen nacht hoop ik veilig in Ohio te kunnen slapen. Ik ben van voornemens bij dag te reizen, in de beste herbergen mijnen intrek te nemen, en aan de openbare tafel met de groote heeren te maaltijden. En nu, vaar wel mijnheer! indien gij hoort dat ik opgevat ben, houdt u dan ook van mijnen dood overtuigd.

George rigte zich fier op, en stak hem met vorstelijke waardigheid de hand toe. De grijsaard schudde dezelve hartelijk, beval hem nogmaals voorzigtigheid aan, nam zijnen regenscherm en vertrok.

George bleef eenige oogenblikken nadenkend aan de deur staan. Eensklaps scheen hem iets in te vallen, want hij riep den heer Wilson terug.

— Mijnheer Wilson, nog een woordje! De oude man trad weder binnen en George sloot even als te voren zorgvuldig de deur. Eenige oogenblikken stond hij besluiteloos naar den grond te staren.

— Mijnheer Wilson! — zeide hij, plotseling het hoofd opleffende. — In uwe behandeling omtrent mij, hebt gij u als een waardig christen getoond. Vergun mij van uwe christelijke liefde nog ééne weldaad te verzoeken.

— Spreek, George!

— Welnu, mijnheer, wat gij gezegd hebt, is waar: ik loop vreeselijke gevaren. Er is op aarde geen levend schepsel dat zich om mij bekommert . . . sterf ik, men zal mij als een dooden hond in een kuil werpen. Niemand zal om mijnen dood denken . . . behalve mijne arme vrouw . . . Arme ziel! zij zal treuren en in haar hart rouw bedrijven. O, mijnheer Wilson! beproef of gij haar deze doekspeld kunt doen geworden. . . . Zij gaf mij dezelve al een kersgeschenk; arm, onnoozel kind! Zend haar deze gedachtenis van mij, en zeg haar dat ik nooit opgehouden heb haar te beminnen. Wilt gij, Mijnheer Wilson? vroeg hij ernstig.

— Ja, zeker, zeer zeker, mijn ongelukkige vriend! zeide de grijsaard met vochtige oogen en eene van aandoening bevende stem.

— Zeg haar nog, ging George voort — dat zij moet trachten ook in Kanada aan te komen. Het komt er niet op aan, hoe zucht hare meesters haar behandelt; het komt er niet op aan, hoezeer zij het huis, dat haar dierbaar is, bemint; smeeke haar, dat zij zich daardoor niet late terughouden; want de slavernij eindigt altijd in ellende. Beveel haar aan, onzen zoon als een vrij man op te voeren, dan zal hij nimmer zooveel als ik te lijden hebben. Zeg haar dit, mijnheer Wilson; wilt gij?

— Ja, George, ik zal aan uw verzoek voldoen; maar ik hoop dat gij den dood ontkomen zult. Moed gevat! gij zijt een braaf mensch. Vertrouw op God, George. Ik wensch van harte, dat gij er gelukkig zult doorkomen.

— Kan men nog op een God vertrouwen? riep George op zulk eenen toon van verbitterde wanhoop, dat de heer Wilson er door getroffen werd. — O! ging hij voort, — ik heb gedurende mijn leven dingen gezien, die mij het bestaan van een Opperwezen doen betwijfelen. Gij, christenen, begrijpt niet tot welke denkbeelden die afschuwelijke dingen ons leiden. Een God? ja, voor u; maar niet voor ons!

— O, George, mijn vriend, denk zoo niet, antwoordde de grijsaard met gesmoorden stem. — Er is, er is een God! Wel zetelt hij in wolken en duisternis, maar regtvaardigheid zijn de steunpilaren zijner woning. Er is een God, George! geloof het! Vertrouw op hem; en hij zal u helpen. O! Ik ben er zeker van. Alles zal teregt komen, zoo niet in dit, dan ten minste in het volgende leven.

De wezenlijke godsvrucht van den eenvoudigen grijsaard zette zijne woorden kracht en waardigheid bij. George

vertraagde zijne afgetrokken gang door de kamer, stond een oogenblik peinzend stil, en zeide levendig en met vuur.

— Ik dank u voor deze woorden, mijn beste vriend; ik zal er zeker over nadenken.

HOOFDSTUK XII.

Wetenswaardige bijzonderheden omtrent den wettigen handel.

Eene stemme is in Rama gehoord, geklag, geweent en veel gekorm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost worden.

De heer Haley en Tom vervolgden hunnen weg, ieder voor zich in stille overpeinzingen verzonken. De omstandigheden, waarin beiden verkeerden, in aanmerking genomen, moesten deze overdenkingen wel van een verschillenden aard zijn, ofschoon beiden op dezelfde bank zaten, dezelfde zintuigen hadden, en dezelfde voorwerpen hunne oogen voorbijzweefden.

De heer Haley, bij voorbeeld, dacht aan de lengte, breedte en dikte van zijnen nieuwgekochten slaaf Tom, en den prijs, die hij zou opbrengen, als hij hem gezond en wel op de markt kon te koop stellen. Verder ging hij bij zich zelve na, hoe zijnen troep slaven samen te stellen, en berekende de verschillende marktprijzen der veronderstelde mannen, vrouwen en kinderen, waaruit dezelve zou moeten bestaan. Vervolgens redeneerde hij bij zich zelve over zijne eigene menschlievendheid: terwijl andere slavenkopers hunne negers aan handen en voeten boeiden, deed hij hen immers alleen voetboeien aan, zoodat hunne handen vrijwaren, zoolang zij zich goed gedroegen. Hij zuchtte over de ondankbaarheid der menschelijke natuur, en twijfelde of zelfs Tom zijne goedheden wel met een dankbaar hart waardeerde. Hij had zulks maar al te dikwijls bij negers, die hij goed behandeld had, ondervonden, en was verwonderd nog zooveel menschenmin te kunnen koesteren.

Wat Tom betreft, deze herdacht eenige woorden, die hem voortdurend voor den geest zweefden, en die hij in een Boek gelezen had, dat tegenwoordig wel een weinig uit de mode raakt:

„Wij hebben hier geene vaste woonplaats maar zoeken er eene in de toekomst, God zelve schaamt zich niet onzen God genoemd te worden, want Hij is het, die ons eene woonplaats verschaffen zal.”

Deze woorden uit een overoud boek, dat voornamelijk door onkundige en ongeletterde mannen is te zamengesteld geworden, hebben ten allen tijde een eenigzins vreemd invloed op arme, eenvoudige lieden, zooals Tom, uitgeoefend. Zij verlevendigen den geest en geven moed en kracht aan de ziel, die vroeger in wanhoop en duisternis verkeerde.

Intusschen haalde Haley de dagbladen uit zijn zak, en begon met groote belangstelling de aankondigingen te doorloopen. Daar hij geen vlugge lezer was, en de woorden bijna letter voor letter overhuid spellen moest, vernam Tom het volgende bericht.

VERKOOP VAN SLAVEN,

Op Woensdag den 20sten Februarij aanstaande, zullen op regterlijk gezag voor de deur van het Tribunaal, in de stad Washington de ondervolgende slaven worden verkocht: Hagar, oud 60 jaren; Jan, oud 30 jaren, Benjamin, oud 21 jaren; Saul, oud 25 jaren; en Albert, oud 14 jaren.

Geschiedende deze verkoop ten behoeve der schuldeischers en erfgenamen van wijlen Jesse Blutschford Esq.

De testamentaire executeuren,
(Get.) SAMUEL MORRIS,
THOMAS FRINT.

— Daar moet ik heen, zeide Haley, zich bij gebreke van een ander tegen wien hij spreken kon, tot Tom wendende. — Gij ziet, dat ik een ferme troep wil bijeen brengen. Gij zult dus plezierig en aangenaam gezelschap krijgen, Tom. Wij zullen dus regstreeks naar Washington gaan, waar ik u zoo lang in de gevangenis zal sluiten, tot dat mijne zaken afgedaan zijn.

Tom hoorde die aangename tijding gelaten aan; en dacht alleen aan de ongelukkigen, die welligt even als hij, aan vrouw en kinderen zouden ontscheurd worden. Wij moeten echter bekennen, dat de naïve belofte van Haley, van hem in de gevangenis te zullen sluiten, geen aangename indruk te weeg bragt op een man, die zich zoo gaarne op een strikt eerlijken wandel beroemde. En, om de waarheid te zeggen, lezers: Tom was wel eenigzins trotsch op zijne eerlijkheid. Arme man! maar hij had immers niets anders om trotsch op te wezen; had hij tot de hoogere klasse der maatschappij behoord, dan zou hij zeker niet tot deze menschelijke fout vervallen zijn. Hoe het ook zij, tegen den avond waren Haley en Tom beiden gemakkelijk gehuisvest; de eerste in eene herberg, de laatste in de gevangenis.

Den volgende morgen omstreeks elf uren zag men eene bonte menigte aan den trap van het Tribunaal verenigd, alwaar men in afwachting der veiling zich bezig hield met rooken, pruimen, spugen, vloeken, zweeren enz., al naar gelang der liefhebbers. De mannen en vrouwen, die verkocht moesten worden, zaten afzonderlijk, zacht tegen elkander sprekende. De vrouw, in de aankondiging onder den naam van Hagar bekend gesteld, bezat eene echte Afrikaansche tijpe. Zij was zeker niet meer dan zestig jaren oud, doch zware arbeid en ziekten hadden haar verouderd, want zij was bijna blind, en krom van de jucht. Aan hare zijde stond Albert, haar eenig overgebleven zoon, een ferme knaap van omstreeks veertien jaren. Hij

had verscheidene broeders en zusters gehad, die echter allen achtereenvolgend om de Zuid verkocht waren. De moeder hield hem met hare beide bevende handen vast, en beschouwde iedereen, die hem bezag, met siddering en angst.

— Wees niet bevreesd, moeder Hagar, zeide de oudste der negers. — Ik heb met meester Thomas gesproken, en hij gelooft het wel zoo te kunnen schikken, dat gij beiden in een koop verkocht wordt.

— Ze hoeven niet te zeggen, dat ik oud en afgeleefd ben, antwoordde Hagar, de bevende handen omhoog heffende. — Ik kan nog koken, schrobben en schuren. Ik ben toch altijd nog wel wat waard; vertel ze dat; wilt ge? vroeg zij ernstig.

Op dat oogenblik drong Haley door de menigte en naderde een grijsaard. Hij liet hem den mond openen, ondersocht zijne kaken, en gelastte hem verschillende bewegingen te maken, ten einde zijne spierkracht te kunnen beoordeelen. Daarna ging hij naar andere slaven, die hij hetzelfde verrigten deed.

Eindelijk kwam hij aan Albert, betastte hem de armen, en gebod hem te springen, ten einde zijne vlugheid te toonen.

— Hij zou niet gaarne zonder mij verkocht worden, riep de oude vrouw driftig en opgewonden. — Wij maken samen een koop uit. Ik ben nog sterk genoeg, mijnheer; en kan nog zeer goed werken, zeer goed, mijnheer.

— Op eene plantage? vroeg Haley verachtelijk. — Een oud praatje. Ja, gij ziet er nog al wel naar uit.

En, als voldaan over zijn onderzoek, wandelde hij het plein op en neer, de handen in den zak, de sigaar in den mond, en de hoed op één oor.

— Hoe denkt ge over den troep? vroeg een man die Haley bij het onderzoek schrede voor schrede gevolgd was, alsof hij zijn oordeel daarnaar wenschte te regelen.

— Wel! zeide Haley, voor zich heen spugende, — Ik ben van voornemens zoo wat op de jongere en vooral op dien knaap te bieden.

— Zij willen den knaap en die oude vrouw, zijne moeder, te gelijk verkoopen.

— Nou dat's een koopje. Dat oude geraamte is immers haar zout niet waard.

— Gij wilt haar dan niet koopen? vroeg de man.

— Niemand zal zoo gek zijn. Ze is half blind, krom van de jicht en bijna kindsch.

— Sommige lieden koopen toch zulke oude schepsels, en zeggen dat ze er nog meer voordeel mede behalen dan men wel denkt, zeide de man peinzend.

— Kom, kom! antwoordde Haley. — Ik wil ze niet present hebben.

— Maar, zou het niet hard zijn haar van haar zoon te scheiden; zij is zoo verzot op hem. Ik veronderstel dat zij toch niet veel kosten zal.

— Zij, die geld hebben, om het zoo te verspillen, mogen hun gang gaan. Maar ik zal op den knaap bieden, als zijnde geschikt voor de plantaadjes. Ik wil niet met dat oude wijf opgescheept zitten; neen, al kreeg ik ze om niet.

— Maar zij zal wanhopig worden.

— Natuurlijk zal ze, hernam Haley koeltjes.

Hier werd dit gesprek door eene opschudding afgebroken. De afslager, een kort, dik mannetje met een gewichtig en druk voorkomen, baande zich een weg door de menigte. De oude moeder Hagar hield haar adem in, en klemde zich angstig aan haren zoon vast.

— Blijf dicht bij mij, Albert. Ze zullen ons samen opveilen.

— Ik geloof 't niet, moeder, antwoordde de knaap.

— Ze moeten het doen, kind! Ik kan immers niet langer leven, als ze 't niet doen! riep zij driftig uit.

De stentors stem van den afslager beval plaats te maken, en kondigde aan dat de verkoop beginnen zou. De negers, die op de lijst voorkwamen, werden weldra van de hand gezet tegen prijzen, welke toonden, dat er eene sterke vraag in de markt bestond. Haley kocht er twee van.

— Kom, op, mijn jongen! zeide de afslager, Albert een tikje met den hamer gevende. — Op! en toon hoe ge springen kunt.

— Verkoop ons te zamen! te zamen! als het u belieft, mijnheer! riep de oude vrouw, zich aan het kind vastklemmende.

— Uit den weg! antwoordde de afslager op norschen toon. Gij komt het laatst. — Kom, mannetje, op tafel! Hier stootte hij de oude moeder uit den weg en het kind naar de noodlottige tafel. Eene diepe, zware zucht klomk in de ooren van den liefhebbenden zoon, die een oogenblik stilstond en zich omkeerde naar de plaats waar zijne moeder was. Doch het was te laat, met betraande wangen sprong hij op de tafel.

Zijne schoone gestalte, wel gevormde leden en fijn ge-laet wekten dadelijk de mededinging op, en het bod van verscheidene personen klomk in de ooren van den afslager. Angstig en half verschrikt door al die stemmen, zag het kind nu den eenen dan weder den anderen bieder aan, tot dat de hamer viel. Hij werd aan Haley toegewezen. Nog één oogenblik stond hij stil om naar zijne oude moeder om te zien, die over het geheele ligchaam bevende, hare sidderende handen vouwde, en smeekte:

— Koop ook mij, mijnheer! In den naam van onzen lieven Heer, ook mij! Ik zal immers sterven, als gij 't niet doet!

— Gij zoudt eerder sterven, als ik 't deed. . . . Neen! antwoordde Haley en draaide haar den rug toe.

Zij werd daarop alleen verkocht. De man, die vroeger met Haley had gesproken, en niet van medelijden ontbloot scheen, kocht haar voor eene kleinigheid, waarna de toeschouwers uit elkander gingen.

De arme slagtoffers van den verkoop, die sedert jaren met elkander geleefd hadden, vergaderden zich rond de wanhopige oude vrouw, wier lijden inderdaad smartelijk was om aan te zien.

— Konden zij mij niet één mijner kinderen laten? Onze vorige meester heeft mij altijd beloofd, dat ik er één bij mij zou houden; dat had hij, herhaalde zij gedurig op een hartverscheurenden toon.

— Vertrouw op den Heer, moeder Hagar, zeide de oudste der negers medelijdend.

— Wat zou mij dat helpen? antwoordde zij hevig snikkende.

— Moeder, moeder! Ween zoo niet, troost u. Men zegt dat gij een goeden meester getroffen hebt, riep Albert haar toe.

— Het kan mij niet schelen; niet schelen! . . . O Albert! O mijn zoon! gij zijt mijn jongste kind. Hoe kan ik zonder u leven?

— Kom, kan een van jenu dat wijf niet wegbren- gen? vroeg Haley droogjes. — Al dat geschreeuw helpt haar toch niet.

Eenige der omstanders gelukte het, gedeeltelijk door overreding, gedeeltelijk door geweld, het arme schepsel van haren zoon, die zij wanhopig omklemd, los te maken; en, terwijl zij haar naar den kar van haren nieuwen meester bragten, zoo veel mogelijk te troosten.

— Voort! riep Haley, zijne drie koopen bij elkander koppelende, door middel van handboeien, die hij aan een lange ketting bevestigde. — Voort! naar de gevangenis!

Eenige dagen later zag men hem met zijn levendigen eigendom veilig op een der Ohio-stoombooten. Onder weg zou zijn troep door vele aankopen, die hij zelve deed of die zijne agenten gedaan hadden, nog vergroot worden.

La Belle Rivière eene der prachtigste en snelste vaartuigen, die ooit de wateren der Ohio doorklieften, zakte vlug en statig de rivier af. Het was een heldere dag, en de sterren en strepen der vlag van het vrije Amerika wapperden trotsch over de hoofden der vrolijke menigte op het dek, dat wemelde van schoone vrouwen, en welgekleede heeren. Alles aan boord was vol leven, bedrijvigheid en opgeruimdheid; behalve de troep van Haley, die met andere vrachten omlaag gestuwd was. De ongelukkigen schenen volstrekt geen deel te nemen aan de vrolijkheid, die rond hen heerschte. want droevig zaten zij onder elkander te fluisteren.

— Jongens! riep Haley hun toe. Ik hoop dat gij goed gehumeurd en opgeruimd zult blijven. Geen geprui! verstaat ge! Laat de lippen niet hangen; en gedraagt u wel, dan zult ge het goed bij mij hebben.

(Vervolg hierna.)

VREEMDEN-LIJST.

A A N G E K O M E N.

12 Oct. S. de Rosaier, van Proboling; J. Leijdelmeijer, van Samarang; F. Melchers, van Pasoeroean. — 13 Oct. C. N. van Lawick, van Batavia; W. Raut, van Rembang; J. Hebner, J. Vigeleijn, J. Andorean en Mev. Reitz, allen van Samarang; M. K. van Bloemen Wanders en W. Pride, beiden van Proboling. — 14 Oct. Mev. M. C. Rochussen, van Samarang. — 15 Oct. J. Leliveld, van Banjoewangie; J. M. Mentel, J. A. J. van 't Wout, P. J. Siau en W. F. K. L. de Vogel, allen van Pasoeroean; C. Gordon, van Batavia. — 17 Oct. Mev. de wed. Domingo, van Samarang; J. C. Fisser en W. J. van Ligten, beiden van Kediri; B. van der Zwaan en A. F. van Essel, beiden van Pattie; J. H. Schrijner en H. G. Boekholst, beiden van Bodjonegoro.

HOTEL MONTOT.

13 Oct. D. Hofker, van Batavia; R. Swart, van Australia. — 14 Oct. H. Weijman en H. Teerlink, beide van Batavia. — 15 Oct. Wm. Bisbee en G. Greely, beide van Sidney; Schröder, van 't Kampement. — 17 Oct. Boekholst en H. Schrijner, beide van Bodjonegoro; J. Vreede en D. van der Sluijs, beide van Toeban; F. C. M. Kock, van Batavia; van der Wulp en echtgenoot uit het Marine Hotel.

MARINE HOTEL.

13 Oct. du Rieu, van de reede. — 14 Oct. van Leeuwen, uit het Hospitaal; Le Bron de Vexela en Termijten, beide van Pasoeroean. — 15 Oct. Suson, Eeg, van Terveen en de Haan, allen van de reede; Essers, van Samarang. — 16 Oct. van Baak, van Toeban. — 17 Oct. de Neufville, van Krian.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

M. C. Uhlenbeck, Godin, Z. Batavia 5 Oct. — A. S. Meijer, Blair, Z. Proboling 14 Sept. — J. A. Reijnhart, Leidmeijer, Z. 2 Oct. — A. G. Kortman, van der Ploeg, Z. Lossarang 1 Oct. — G. van Kleeff, Hogenzand, D. kind. Batavia 11 Oct. —

GEHUWD:

A. M. van Deinse met J. A. Evers, Samarang 13 Oct. — Jhr. A. L. N. ridder de Stuërs met A. A. van der Waal, Soerabaya 1 Oct. —

OVERLEDEN:

G. Smissaert, Batavia 25 Sep. — J. van Angelbeek, Koek, Batavia 27 Sept. — J. A. Abell, Schultz, 21 j. Solo 29 Sept. — C. M. van Zitter, Keijner, 59 j. Samarang 5 Oct. — A. Salm, 23 j. Pasoeroean 14 Oct. —

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Oct.	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Saricma.	Probolingo.
"	"	Sarie Toendjoeng.	Loei Tjeh.	Balie (Ampenan).
"	Z. M.	stoomschip Surinamo.	komm. luit. 1 ^o kl. H. Arkenbout Schokker.	Bawean.
"	Nederl. Ind.	Atiatulmaula.	Sech Schan bin Said Baoueer.	Samarang.
"	Fransche	Fernand.	P. Niquet.	"
"	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
"	Z. M.	stoomschip Oarust.	komm. luit. 1 ^o kl. Oste.	Bawean.
"	Nederl.	Estafette.	D. Hofker.	Batavia.
"	"	Fop Smit.	K. J. Swart.	Port Adelijde.
"	Nederl. Ind.	Camba Toorida.	J. A. Krijgsman voor Said Hassim	Alhabassij. Sambas.
"	Nederl.	Comm. Jagt van het fort Erprins th. hern. Paulina.	Pa Gautima.	Sumanap.
"	"	Capella.	H. Wigman.	Batavia.
"	"	Weltevreden.	H. Teerlink.	"
"	Nederl. Ind.	Abdul Hassim.	F. J. P. Meijer.	Samarang.
"	"	Little Tot.	Katjoeng.	Pasoeroean.
"	"	Fatahool Rachman.	Hadjie Abdul Karim.	Banjeremassing.
"	Balische	Ardjoeno.	Lou Agann.	Balie Badong.
"	Nederl. Ind.	Asultanie.	Said Moht. bin Aloei Asegaf.	Cheribon.
"	"	Djeulanie.	Said Moht. bin Alie.	Batavia.
"	"	Hoksang.	Kweek Kectay.	Riouw.
"	Nederl.	Hut Goede Vertrouwen.	F. C. H. Kock.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	12 Nederl. Ind.	Fathool Wahap.	Sech Abdul bin Salim Biljoen.	Grissée.
"	13 "	Wadiatool Rachman.	Said Alwie bin Abd. bin Smail.	Batavia over Samarang.
"	14 "	Salma.	Said Agel bin Moht. Alhabassij.	Banjeremassing.
"	15 "	Atatulmaula.	Sech Schan bin Said Baoueer.	Grissée.
"	16 "	Polkus Saada.	Paajoe.	"
"	17 "	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia. over Samarang.
"	"	Comm. Jagt van het fort Erprins th. hern Paulina.	Pa Gautima.	Sumanap.
"	16 "	Venus.	Korto.	Balie Badong.
"	"	So-Oothan.	Sech Moht. bin Achm. Banseer.	Pont. over Gris. en Soekadana.
"	17 Z. M.	Lancier.	komm. luit. 1 ^o kl. W. P. L. Stort.	koers stellende om de Oost.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl.	Susauna Geertruida.	D. Steenveld.	Nederland.	Ruijl Cramer & Co.
Fransche.	Fernand.	Pradere Niquet.	Frankrijk.	Kervel & Co.
Engelsche.	Brunette.	B. Coussins.	Engeland.	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Wilhelmiena.	W. Glaser.	Banjeremassing.	Gezagvoerder.
"	Hok Soen.	Liem Lieptjoen.	Riouw en Singapoer.	"
"	Hing Goan.	Liempik L.	"	Tan Bindjang.
"	Kembang Djepoon.	Kweo Kingtjan.	"	Gezagvoerder.
Nederl.	Weltevreden.	H. Teerlink.	Nederland.	W. Cores de Vries.
"	Fop Smit.	K. Swart.	"	"
"	Estafette.	D. Hofker.	"	Tiedeman & van den Burg.
"	Capello.	H. Wegman.	"	Fraser Eaton & Co.
"	Goede Vertrouwen.	Rack.	"	Kervel & Co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met Z. M. stoomschip *Oarust*, Mev. Rochussen, Mev. Reitz, 4 dekpassag. en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *Abdul Hassim*, Z. M. troepen, Inl. en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *Fatahool Rachman*, Z. M. troepen en 130 Banjerezen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heer F. B. van Leeuwen, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet *Nehalennia*, transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, schoenerbrik *Saparoeca*, stoomschip *Merapie*, Gouv. schoener *Haai*; het schip van Galen; stoomschip *Makasser*; de barken *Fatal Maan*, *Pilot*, *Balgis*, *Hoksoen*, *Susauna Geertruida*, *Hector*, *Hing Goan*, *Assad Duffah*, *President Verkouteren*, *Brunette*, *Fatahool Haer*; de schoeners *Fathal Rachman* thaus hern. *Selaparang*, *Kembang Djepoon*, *Goansing* thaus hern. *Wilhelmina* en de kutter *Tedok*.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

13 Oct. de Ned. Ind. kutter *Little Tot*, gezagv. Katjoeng, van Balie Badong.

VERTROKKEN.

10 Oct. de Ned. Ind. bark *Fatahool Haer*, gezagv. Said Allie bin Achmad Alhadie, naar Balie Ampennan.

11 Oct. het Ned. schip *Sara Johanna*, gezagv. H. Sweijs, naar Amsterdam, passagier de jongheer Rijk.

14 Oct. de Ned. Ind. kutter *Little Tot*, gezagv. Katjoeng, naar Soerabaya.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 8 tot en met 15 October 1853.

Naar Amsterdam met het Ned. schip *Sara Johanna*, gezagv. H. Sweijs.

8402⁸⁰/₁₀₀ picols gouvernementen suiker en 2640 picols gouvernementen koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

10 Oct. het Ned. Ind. barkschip *de Vrienden*, thaus hernd. *Banka*, gezagv. M. Monteiro, van Soerabaya.

12 Oct. de Ned. Ind. bark *Zee Paauw*, gezagv. Mohammad, van Bima.

VERTROKKEN.

13 Oct. de Ned. Ind. bark *Charlotta*, gezagv. P. Lunel, naar Tjilatjap.

14 Oct. de Ned. Ind. bark *Carolina*, gezagv. A. A. Graswinckel, naar Tjilatjap.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners *Indram Eljoesoor*, *Vorstelijk Genoegen*, *Sumanap*, *Sophia*, barkschip *de Vrienden*, thaus hernd. *Banka* en de bark *Zee Paauw*.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 11 tot en met 17 October 1853.

AANVOER.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Fatahool Hair*, gezagv. Goestie Tahir, agent GEZAGVOERDER.

14,400 bn. rotting, 84 st. maloeke matten, GEZAGVOERDER.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Sarie Toendjoeng*, gezagv. LOEIJ TIEW, agent TJA TIEN.

135 pic. klapper olie, 42 pic. kapas, 30 pic. mangkoedes basten, 4 pic. smeer, 41 st. koehuiden, 40 pic. rijst, 3 pic. gember, TJA TIEN.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Soot Ban*, gezagv. SECH MOHAMAT BANSIR, agent GEZAGVOERDER.

200 kn. madapollams, N. H. M.; 150 pic. ijzer, 20 potten planten, ORDER; 30 vn. koolteer, ADAM & Co.; 5 kn. beschuid, 22 kn. zeep, ADAM & Co.; 5 kn. manufacturen, ORDER; 48 mn. aardewerk, 26 zn. tarwe, 1 kalbassen ghie, 85 kn. rozijnen, JOHAN; en eenige chn. goederen en kleinigheden, ORDER.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Fathool Wahap*, gezagv. SECH ABDULLA BIN SALIM BIJOEN, agent SECH HASSAN BIN SMEER.

1 kt. inh. eetservies, DEELEMAN; 1 baal gew. katoen, 1 baal gev. katoen, 5 kn. wit katoen, 1 kt. ruwe katoen, 1 kt. mode goederen, P. KERVEL & Co.; 200 zn. tarwe, ADAM & Co.; 10 kn. en bn. manufacturen, 5 tonnen spijkers, 75 st. ijzer potten en pannen, ORDER; 2 kn. kain pandjang, FRASER EATON & Co.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Atiatul Mualah*, gezagv. SECH SEHAN BIN SAID BAUSIR, agent GEZAGVOERDER.

32 vn. teer, ORDER; 1 kistje muzik papier, ORDER; 1 kt. rhijnwijn, 1 kistje Eupoletten, 1 kt. glaswerk, B. J. VAN ECK & Co.; 2 kn. glaswerk, ORDER 10 vn. azijn VAN RAALTEN & KOCKEN; 100 vs. haring, ORDER, 20 vn. groentens, VAN RAALTEN & KOCKEN; 8 kn. diverse goederen en groentens, ORDER; 2 vn. bier, W. CORES DE VRIES, 2 kn. rijtuigen, 2 kn. lampen, DE BRUNEL; eenige chn. goederen, manufacturen en kleinigheden, ORDER.

Van Batavia per het Ned. schip *Weltevreden*, gezagv. H. TEERLINK, agent W. CORES DE VRIES.

1596 staven ijzer 540 pic., B. J. VAN ECK & Co.

UITVOER.

Naar Riouw en Singapoer via Batavia en Samarang per de Ned. Ind. bark *Wadiatool Rachman*, gezagv. SAID ALOBI BIN ISMAIL.

3750 pic. rijst, GEZAGVOERDER; 750 pic. rijst, SAID MOHAMAT; 10 pic. koperwerk, 4 st. lekstenen, SECH AHMAT BASANDIK; 450 pic. rijst, 2 kn. lijnwaden, 415 bottels en blikjes, arab. ruikende olie, 246 krands. suiker, 692⁸⁰/₁₀₀ pic., GEZAGVOERDER; 8 kn. lijnwaden, SAID OEMAR SEGAF; 543 st. aan sp. matten, PA NOOR; 7 kn. lijnwaden, ijzerwerk en glaswerk, MOHAMAT SEMAN; 931 st. aan sp. matten, 50 kates koperwerk, SECH OEMAR BIN SALIM; 515 st. aan sp. matten, SECH FARIK.

Naar Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. SAID BIN MOHAMAT ALHABASSI.

5 pic. koriandersaad, SECH OEMAR ALDJANOE; 1 kt. lijnwaden, SECH OEMAR BAHASOAN.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. A. SCHMIDT.

8 kn. doeken en sarongs, ADAM & Co.; 9 kn. lijnwaden, SECH ALIM JOBIDIE; 10 kn. shirts, FRASER EATON & Co.; 6 kn. doeken, 6 bn. salim poris, ADAM & Co.; 2 kn. linnen en ginhangs, ADAM & Co.; 1 kistje kettingen, GRANPRE MOLIERE & Co.; 30 pic. spaansch peper, 2 kn. Jav. sigaren, OELJ KWIJAN; 5 bn. drills, 10 kn. shirts, 20 coll. Jav. sigaren en kleinigheden, FRASER EATON & Co.; 583 g tabak, TIEDEMAN & VAN DER BURG, 80 pic. noten, 1088 bandjar matten, 40 ks. Jav. sigaren, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 10,000 st. Toeban sigaren, TEN SIXTHOFF; 3 kn. gedr. katoen, FRASER EATON & Co.; 8 kn. suikerriet - stekken, VAN MEERTEN.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER No. 16 per picol f 11¹/₂—

Id. " 15 " " f 11.—

Id. " 14 " " f 10¹/₂—

Id. " 13 " " f 10.—

Id. " 12 " " f 9¹/₂—

KOFFIJ per picol f 25 a f 26¹/₂—

RIJST (CARGA) per koijang f 115 a f 120.—

Id. (WITTE) " " f 130 a f 135.—

KOEIUIDEN per 100 p. a f 240.—

ARAK per legger. f 45.—

OLIE (KLAPPER) per picol f 20.—

OLIE (KATJANG) f 16.—

KADJANG MATTEK. f 10.—

ROTTEG f 6.—

PROTESTANTSCH EEREDIENST.

Zondag, den 23sten October des morgens ten half 9 uur.

Ds. BRUMUND.

Nederduitsch.

Vrijdag den 28sten October des avonds.

Ds. SCHEUER.

Vorbereiding tot het H. avondmaal.

Nederduitsch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 23sten October des morgens ten half 9 uur.